

Commentarii Tres in Universam Aristotelis Philosophiam

Commentarius Tertius In Libros De Coelo; De Generatione Et Corruptione;
De Anima; Et Metaphysicam Aristotelis

Crespin, François

Brvxellæ, 1652

Dubium I. Quid ens actuale ut sic, & an existentia creaturarum
distinguat realiter ab essentia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95375](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95375)

nec agnosci possunt sine processu in infinitum; si enim illa passio includat formaliter ens, etiam ipsius differentia ab ente includet formaliter ens, & differentia ab hoc ente similiter; & sic in infinitum: vide etiam dicta supra Disp. 1^a.

D V B I V M I I I.

Quid sit bonum Transcendentale & quid addat supra ens.

ANte Resolutionem
xiii. Suppono bonum esse duplex, absolutum & respectivum: absolutum est ens integrum quoad predicata essentialia, respectivum est res amabilis: sed difficultas est, quid bonum respectivum, & quid bonum respectivum supra ens addat, quia illud solum est bonum transcendentale, nam bonum abso-

lutum convenit essentialiter ipsimet enti; ut patet.

R E S O L U T I O.

xiv. **D**ico, bonum respectivum est ens amabile ut est, & bonum formaliter supra ens addit solam amabilitatem ipsius entis ut est, quatenus media est formaliter inter ens reale & nihil.

xv. Probatur, quia sic patet quod bonum à vero & uno distinguatur; item quod convertatur cum ente, & tamen non sit enti synonymum & æquipollens: vide dicta dubio præcedenti. Ex hoc tamen & illo dubio,

xvi. Collige verum formaliter respectum ad intellectum dicere, & bonum formaliter ad voluntatem; nec in entibus ullam dari falsitatem, aut malitiam transcendentalem, ne alicui eidem enti conveniant passionis oppositæ transcendentales.

DISPUTATIO TERTIA

De Ente Actuali.

D V B I V M I.

Quid Ens Actuale ut sic, & an existentia creaturarum distinguatur realiter ab essentia.

Dixi creaturarum, quia existentiam & essentiam in Deo realiter identificari, nullus orthodoxus dubitat.

R E S O L U T I O I.

ii. **D**ico 1°, ens actuale nihil aliud est, quam essentia actualis, ac proinde existentia actualis, non distinguitur realiter ab essentia actuali, nec existentia possibilis ab essentia possibili: ita Nominales, & nominatim noster Baco, Halensis, Gregorius, Gabriël, &c. & PP. Societatis nonnullis exceptis, ut Henriquez Quodlibeto 1°. q. 9. Fonseca, Connimb. Molina, &c. contra Thomistas, tum antiquiores, tum recentiores plurimos.

iii. Probatur 1°, nulla est necessitas alienius realiter distincti ad constituendum existentiam de non existente actu, actu existentem, ergo nec similiter ulla est necessitas, &c. ad constituendam essentiam de non existente actu, actu existentem: consequentia tenet à pari; quia non minus existentia est indifferens ad esse actu, quam essentia, præsertim cum ipsa existentia habeat suam essentiam, in qua ferè omnia adversariorum argumenta retorqueri possunt.

iv. Probatur 2°, quia sicut in sententia Thomistarum ipsa existentia fit de non existente actu existens actu, per hoc quod terminet actionem causæ producentis; ita & essentia, consequentia tenet à pari, sic enim vitatur superflua entium multiplicatio.

v. Confirmatur, ideo adversarii admittunt distinctionem realem inter essentiam & existentiam, quia essentia modò est actu extra causas, modò non; atqui idem est de essentia existentis, imò & de existentia ipsa; ergo vel existentia distinguitur realiter à sua essentia, & existentia existit per existentiam realiter distinctam, ex quo sequitur processus

in infinitum; vel existentia non distinguitur realiter ab ulla essentia.

vi. Nec dici potest essentiam existentis esse rationem formalem existendi; non verò aliarum rerum essentias: quia id ipsum est, quod hic quaerimus, & contendimus quod sic.

vii. Obicies, essentia est à Deo independens; existentia verò dependens, ergo distinguuntur realiter.

viii. Respondeo 1°, retorquendo argumentum in essentiam existentis: essentia existentis est à Deo independens, &c.

ix. Respondeo 2°, essentiam actualem, uti existentiam actualem, esse à Deo pendente, licet essentia possibilis ab eo non pendeat, uti nec existentia possibilis, unde corrumpitur totum argumentum.

x. Instabis, quæ realiter separantur realiter distinguuntur: sed existentia & essentia realiter separantur: ergo, &c.

xi. Resp. 1°, retorquendo argumentum in essentiam & existentiam ipsiusmet existentis, ut supra.

xii. Respondeo 2°, negando minorem intellectam de essentia actuali, & non de essentia possibili; quia clarum est hanc aliquando realiter separari ab existentia actuali, sic ut essentia sit possibilis & existentia actualis nondum sit: sed hinc nihil contra nostram Resolutionem sequitur; quia inde solum sequitur existentiam aliquando esse possibilem, aliquando actualem, quando essentia est possibilis existentiam esse solum possibilem, quando existentia est actualis essentiam esse actualem; non verò unquam existentiam existere & essentiam non existere, ex quo solum rationabiliter inferri potest existentiam realiter distingui ab essentia; & ex alio, nonnisi, si existentia actualis non sit, essentiam non esse actualem; cum quo stat, quod si existentia sit actualis, quod similiter essentia sit actualis, idque sine existentia realiter à se distincta, & per hoc præcisè, quod actionem productivam terminet, uti de ipsa existentia asserunt adversarii.

xiii. Urgebis, essentia rerum sunt incorruptibiles & ingenerabiles; sed de existentia id falsum est: ergo, &c.

Respondeo

xiv. Respondeo 1°, argumentum retorquendo in essentiam ipsius existentiae, ut antè.

xv. Respondeo 2°, distinguendo maiorem, essentiae rerum possibiles sunt incorruptibiles, & idem est de existentia possibili, concedo maiorem: actuales, & idem est de existentia actuali, nego maiorem. Ex his

xvi. Colliges, intelligendo essentiam, semper intelligi existentiam, proportionaliter, si essentiam possibilem, existentiam possibilem, si actualement, scilicet actu positam extrà causas; item contrà nostrum Blatium à Conceptione, existentiam non habere esse receptum in essentia; sed esse ipsammet essentiam proportionaliter, ut jam dixi: nisi agat de esse recepto ab alio, quod non obstat; unde creaturae existunt per essentiam hoc sensu, quod non existant per aliquid realiter distinctum ab essentia; non autem ut Deus, quasi verò ita existant per essentiam, ut existant essentialiter, necessarîo, illimitatè, indefectibiliter, vel ita ut existentia sit de essentia Metaphysica creaturae, licet sit de reali entitate tantum.

D V B I V M I I.

An existentia distinguatur realiter ab essentia productione.

Ante Resolutionem

xvii. Suppono existentiam esse duplicem: unam effectivam, & est ipsa essentia productio; aliam formalem, & est ipsa forma, à qua sit præcisè existens formaliter. Hoc supposito, sit

R E S O L U T I O.

xviii. **D**Ico, existentia quidem effectiva non distinguitur realiter à productione essentiae realiter à sua essentia distinctae; bene formalis.

xix. Probatur prima Pars, quia essentia effectiva est effectio essentiae: ergo, &c. Probatur antecedens, quia existentia effectiva est existentia in fieri sive positio essentiae extrà causas: ergo, &c.

xx. Probatur secunda Pars, quia existentia formalis est natura posterior productione, sive ipsa essentia effecta præsuppositivè, utpotè essentia in facto esse, ergo à productione essentiae à sua realiter distinctae, distinguitur realiter, non secus ac produ-

ctio & res producta, de quo in Physica.

xxi. Confirmatur, productio terminatur ad existentiam formalem essentiae distinctae à sua essentia, ergo productio distinguitur realiter ab existentia formali essentiae realiter à sua distinctae, non secus ac via à termino: unde ad eundem terminum possunt esse diversae viae realiter, & ens connaturaliter genitum terminare, modò generationem, modò creationem, ut patet in speciebus Eucharisticis. Ex his

xxii. Colliges creaturam existentem per duas existentias à re possibili differre, per effectivam scilicet & formalem, Patrem vero in Divinis per solam formalem.

D V B I V M I I I.

An existentia formalis saltem ratione distinguatur ab essentia.

R E S O L U T I O.

xxiii. **D**Ico, existentia formalis ab essentia distinguitur ratione formali, non tamen objectivà.

xxiv. Probatur prima Pars, quia essentia exprimitur per modum conditionati, si existat non involvit duo contradictoria, in suo conceptu formali; existentia verò per modum absoluti, Essentia existit & non involvit duo contradictoria in suo conceptu formali: unde existentia est conceptus rei ut existentis; essentia verò abstrahit ab eo, quod existat, vel non existat; nec bene, quod à nonnullis, essentia per modum subiecti & existentia per modum formae exprimitur, ut consideranti patebit ipsiusmet existentiae essentiam: ergo, &c.

xxv. Probatur secunda Pars, quia alioqui daretur processus in infinitum in prædicatis rebus intrinsecis; sed hoc est absurdum: ergo, &c. Probatur sequela, nam essentiae existentia haberet suam essentiam, & hæc suam existentiam; quæ iterum haberet suam essentiam, & hæc iterum suam existentiam, & sic in infinitum: ergo, &c. Hinc

xxvi. Colliges essentiam secundum se non dicere quidem formaliter & ex parte actus existentiam, sive possibilem, sive actualement, quia ratione formali ab illa distinguitur, juxta illud Aristotelis 2°. Posteriorum, Quid autem sit homo, aliud est, quam esse, id est, quidditas hominis aliud est, quam existentia; sed objectivè tantum & materialiter.

DISPUTATIO QVARTA

De Formali Principio Individuationis.

D V B I V M I.

Quodnam sit Principium intrinsecum Physicum Individuationis.

Ante Resolutionem

i. Dixi, intrinsecum Physicum; quia de Principio effectivo aut subiectivo Individuationis, res per se evidensest: quod quaeritur igitur est, undenam proveniat, quod species aliqua habeat individua sub se solo numero distincta. Hoc præmissa, sit

R E S O L U T I O.

ii. **D**Ico, cum Nominalibus contrà Thomistas communius (qui hac in parte obscure valde loquuntur) principium intrinsecum individuationis solo numero diversorum, aliud non est, quam ipsa uniuscujusque rei entitas realis Physica.

iii. Probatur 1°, talis est entitas materiae signata respectu individuum materialium, igitur etiam talis est Angeli signati respectu individuum immaterialium: si enim per ordinem ad materiam duae formae solo numero distinguantur, quidni &

K k 3

per